

Un vis

Câteva seri mai târziu m-am întins în pat ca să dorm și, cum în ultimii ani căpătasem obiceiul ca înainte de-a închide ochii și de-a mă abandona mrejelor somnului să zăbovesc nițel asupra unor pasaje din Scriptură, am procedat întocmai și în împrejurarea de față. Din întâmplare privirea mi-a căzut pe locul unde harul poetic întipărise chinurile cele din urmă ale Domnului Naturii. Somnul îmi fu tulburat de astfel de gânduri, precum și de scenele ce-au urmat morții sale.

Există cu siguranță ceva tainic și de neînțeles în felul în care se înălțuie adeseori zborurile nestruite ale imaginației, dar răspunsul la aceasta stă mai degrabă în puterea fiziologului decât a „visătorului” neîncercat.

Se făcea că sânt un fariseu care se întoarce la scena morții. Fusesem martor atunci când palmele Celui răstignit pe cruce fură străpunse de cuiele ascuțite — cel mai sumbru spectacol pe care l-a trăit vreodată omenirea. Am auzit geamătul surd răscolindu-i adâncul sufletului în clipa în care fierul nemilos luneca scrâșnind pe lângă oasele sale. M-am dat înapoi câțiva pași de la locul execuției și m-am întors să-l privesc pe dușmanul meu cel mai înverșunat. Nazariteanul nu era încă mort: viața mai pâlpâia încă în învelișul de lut, ca și când s-ar fi temut să o ia singură spre calea morții. Mi s-a părut că văd broboanele reci care apar pe sprâncenele muribunzilor — boabe mari pe sprâncenele sale. Vedeam cum îi tremură fiecare mușchi: ochiul care începuse să-și piardă strălucirea, privirea oarbă a cadavrului. L-am auzit gâlgâitul înfundat din gâtlee. O clipă — și lanțul vieții avea să fie rupt, o verigă avea să se piardă în eternitate.

M-am întors și m-am plimbat apatic o vreme, până când am ajuns în inima Ierusalimului. La mică depărtare se înălțau semețe turnurile Templului. Cupola sa aurie răsfârgea raze la fel de orbitoare ca sursa de la care emanau. Plimbându-mi privirea peste holdele întinse și peste munții falnici ce străjuiau această podoabă a Răsăritului, un sentiment de negrăită mândrie mi s-a furișat în suflet. În dreapta mea se profila Muntele Măslinilor acoperit de arbuști și viță-de-vie, iar hăt-departe, cât cuprindea privirea omenească, se zăreau alți munți, încălecați unii peste alții. La stânga erau câmpiile mănoase ale Iudeii. Văzând Kedronul, pârlăiașul ce zorea printre pajiști spre lacul îndepărtat, m-am minunat nespus de tabloul luminos al vieții omenești. Auzeam glasul vesel al frumoasei fecioare care aduna spice în miriștea pierdută în zare. Și amestecat cu ecourile muntelui ajungea până la mine fluieratul subțire al păstorului ce-și chema mioara rătăcită de turmă. O frumusețe fără seamăn părea să fi cuprins natura însuflețită.

Dar „în sufletul meu curând avu loc o schimbare”; am simțit cum deodată mă pătrunde un fior rece. Instinctiv mi-am îndreptat privirea către soare și am zărit o mână trăgând încet peste el un zăbranic. Am căutat stelele, dar toate încetaseră să mai strălucească, fiindcă aceași mână le acoperise cu straiile morții. Lumina argintie a lunii nu se mai oglindea în valurile leneșe ale Mării Moarte, iar mulțimea norodului se porni să cânte răgușit prohodul cetăților din Câmpie; și ea își ascunse chipul, ca și când s-ar fi temut să privească la cele ce se petreceau pe pământ. Am auzit un geamăt înăbușit când duhul întunericului își desfăcu aripile deasupra unei lumi înmărmurite.

O disperare fără margini mă cuprinse atunci. Simțeam cum șuvoiul vieții se îndrepta încet către obârșie la gândul înfricoșător că ziua Judecății de Apoi sosise.

Deodată m-am trezit în fața Templului. Vălul ce-i ascundea tainele de privirea profană era sfâșiat acum. M-am uitat înăuntru pentru o clipă: preotul stătea înaintea altarului și săvârșea sacrificiul izbăvitor. Focul ce avea să se hrănească din trupul ciopârțit al victimei licări pentru o clipă pe pereții din fund, apoi se pierdu în bezna adâncă. Preotul se întoarse să-l aprindă din nou de la flacăra vie a unei lumânări, dar și aceasta pierise. Domnea o tăcere ca-n mormânt.

M-am întors și m-am repezit în stradă. Strada era pustie. Nici un zgomot nu tulbura tăcerea, afară de lătratul câinilor vagabonzi care se înfruptau din hoitul ars pe jumătate din Valea Hinom. Am zărit o lumină la o fereastră îndepărtată și m-am îndreptat într-acolo. Am privit înăuntru prin ușa deschisă. O văduvă pregătea ultimele firimituri pe care le mai găsisese prin casă pentru copilașul ei muribund. Izbutise să aprindă un foc plăpând, și am văzut cu câtă durere în suflet urmărea flacăra ce se stingea laolaltă cu speranțele ei.

Întunericul învăluia universul. Natura jelea, căci murise părintele ei. Pământul se îmbrăcase în veșmântul tristeții, iar cerul purta haine de doliu. Acum rățăceam fără noimă, dar nu-mi păsa încotro mergeam. Dintr-o dată, la răsărit se făcu lumină. O coloană de foc despică în două întunericul, așa cum despică o torță întunecimea unei hrube, străluminând bezna din jurul meu. În uriașul aer al văzduhului de necuprins apăru o spărtură spre care mi-am îndreptat ochii uimiți.

Departe în pustietatea spațiului, la o distanță ce nu putea fi măsurată decât „pe linia paralelă a eternității”, totuși înspăimântător de clar și deslușit se ivi bărbatul pe care-l îmbrăcasem în falsa purpură a regalității. Acum purta toga Regelui regilor. Ședea pe tronul său, dar nu era unul alb. În cer era jale căci, după ce toți îngerii se prosternaseră înaintea lui am văzut cum cununa de nepieritoare amarante, care trebuia să-i înconjoare creștetul, fu schimbată cu una de chipreși.

M-am întors să văd unde nimerisem. Venisem la mormântul monarhului Israelului. Mă uitam tremurând, când am văzut că grunzii de pe oasele putrede ale cine știe cărui tiran încep să se miște. Priveam locul unde fusese îngropat ultimul monarh, întreaga splendoare a cortegiului funerar, când lespedeau sculptată porni să se clatine. Curând fu dată deoparte și din ea se ivi stăpânul mormântului. Era o apariție hidoasă, nepământească, cum nici Dante n-a reușit vreodată să nascocască în zborurile cele mai avântate ale înspăimântății lui închipuiri. Nu aveam putere să mă mișc, căci teroarea îmi paralizase voința. Arătarea se apropie de mine. Am zărit viermele mormântului încolăcindu-se printre pletele încâlcite care acopereau ici-colo craniul putred. Oasele pârlăiau când erau strânse la încheieturi, căci carnea de pe ele pierise. Am ascultat oribila melodie tot timpul cât a ținut această parodie a sărmănului sfârșit omenesc. Se îndreptă spre mine și când trecu pe lângă mine îmi suflă drept în față duhoarea umedă și rece a lăcașului îngust și singuratic. Spărtura din văzduh se închise, iar eu m-am trezit scuturat de spasme.
